

Первинна документація як головне джерело економічної інформації

Поліщук О.М., к.е.н., доцент

Уманський національний університет садівництва

Будь-яка господарська діяльність підприємства складається з великої кількості операцій, які обов'язково мають бути зафіксовані в документах. Щоб зареєструвати господарську операцію її спочатку економічно осмислюють за допомогою спостереження. Потім надають числового значення і реєструють. Чітка організація роботи з документами суттєво впливає на оперативність і якість управління. Оптимізація процесу документування в бухгалтерському обліку є одним із найактуальніших напрямів дослідження. Наукове обґрунтування та оперативне управління виробництвом вимагає бездоганної системи інформації, її своєчасного аналізу, прийняття на цій основі оперативних і правильних рішень. Тому інформаційне забезпечення повинно сприяти реалізації ефективного управління при мінімальних витратах на організацію та функціонування системи інформації.

Зміни, які відбулися в економіці мали значний вплив на господарські відносини в Україні та обумовили якісно інший новий підхід до економічної інформації підприємств. Основним джерелом такої інформації є бухгалтерський облік, своєчасна та правильна організація документування господарських операцій на підприємстві. Першим етапом облікового процесу є первинний облік, тобто накопичення інформації. За допомогою цих процесів відображають виробничу і господарську діяльність підприємства, стан його майна, коштів, розрахунків. Дані первинних документів несуть необхідну інформацію для контролю за станом господарської та фінансової діяльності.

«Первинний документ - це письмова фіксація достовірності виконання господарської операції, складений у момент її здійсненім, який має обов'язкові реквізити, встановлені нормативними актами, що надають їм юридичної сили; підписаний особами, які дали дозвіл на її виконання, та безпосередніми виконавцями» [2].

Процес документування господарських операцій у сільському господарстві досить специфічний. Слід зазначити, що більшість первинних документів, які використовувались у цій галузі, були затверджені досить давно, а тому вони вже не відповідають сучасним вимогам документування господарських процесів. Отже, нині первинний облік в аграрних підприємствах потребує відповідних змін, але досить часто ці підприємства ще працюють за «старими» методами.

Обробка документів в бухгалтерії підприємства досить трудомістка робота, бо зумовлена вона не тільки значною кількістю документів, що підлягають обробці, а й складністю та перевантаженням документів зайвою інформацією. Це призводить до необґрунтованого збільшення бухгалтерської документації, і в результаті цього - до зниження ефективності роботи управлінського персоналу. Скороченню трудомісткості оформлення та обробки документів повинні сприяти механізація та автоматизація обліку, використання самокопіюючих бланків документів, заповнення окремих реквізитів друкарським способом, тощо. Скорочення кількості документів, що використовуються на підприємстві можна досягти шляхом проведення серйозної аналітичної роботи, а також: укрупненням об'єктів обліку і уникнення зайвої деталізації; застосуванням нагромаджу вальних документів замість разових, наприклад, лімітно-забірних карток, чи облікових листків тракториста-машиніста; скороченням кількості примірників документа, що значно зменшить витрати праці на виписування та звіряння; поєднання первинного документа з бухгалтерським регістром; оформлення кількох операцій одним документом, тощо.

Список використаних джерел:

1. Булкін С.С. Сучасний стан та перспективи діяльності сільськогосподарських підприємств. Агросвіт. 2020. № 9. С. 131–136.
2. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник За ред. проф. М.Ф. Огійчука. 6-те вид., перероб. і допов. К.: Алерта, 2011. 1042 с.